

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Augusztus' 12dikén, 1823.

Spanyol Ország.

Barrio-Planoból ezt írják Júl. 19d.: 1000 — 1200 Constitutiósok kironanak tegnap Pamplonából, 's a' Navarrai osztály által megszállott állások felé tartottak, de a' melly hozzánk vonúlt-vissza. Marquis Tressan a' 3d. könnyű Regiment' Oberstere azonnal megtevé a' szükségös rendeléseket, hogy az ellenséget ezen merészségéért meglakoltassa. Derék Regimentjének nyolcz Compániáját hadi rendbe állítván, puskákból a' tüzelés elkezdődött. A' Pamplonai katonák, mind a' mellett is hogy a' bástyákról való tüzelés által védelmezettek, az' erősségbe vissza szorítottak. Részünkről egy ember sem esett-el, hanem 25 — 30 sebet kapott.

Axból írják Júl. 22d. hogy Seo d' Urgel alatt három napig tartott folytában a' viadal. Júl. 18d. kezdődött az ütközet a' kironott Constitutiósok és Romagosa 's a' Franciaák között. Mind két fél nagy elkeseredéssel harczolt. Oberster Vidal, ki az előtt való-nap jött Puycedából az ostromló-sereg' segítségére, elveszté egyik lábát, Hadnagy Roussel 's egy Strázsamester a' csata helyén maradtanak, 's más három francia Tisztek terhes sebet kaptak. Az ellenség' részéről 12 vagy 14 ember esett-el, 's sebesei számosak. — Júl. 19d. másodszor rontott-ki az őrizet-sereg. Ekkor a' tüzelés éjjeli tíz óráig tartott. A' Constitutiósok elégeték az Urgeli Káptalanhoz tartozó Baychadérai malmot; a' Szövetségesek viszont a'

város és az erősség közt lévő gabonát tevék semmivé, hogy az ostromlottak hasznát ne vehetnék. Ugyan az nap Encercálnál az Andorrai szoros-út mellett esett egy ütközet. Roy. Oberster Planolit, ki Targaronnának nevezetik, 's az ostromló-seregnek ezen részen fekvő osztályát vezérli, egy puskalövésnyire várá-bé a' Constitutiósokat a' falu alatt. Az első reájoktüzeléssel öt embert terített földre közülök a' Laredo Regimentből, és sokakat megsebesített. Mind ezen viadok után, vesztéssel verett-vissza az ellenség. Az őrizet ezen kironásokat, a' mint halljuk a' végből tevé, hogy egy 40 terhordó állatokból álló szállítást menthessen-meg, melly Balesztából küldetett, de elfogattatott. Mondják, hogy fára is akart volna még szert tenni az őrizet, fejszékkel jöven a' seregeknek nagy része. Júl. 20d. 20.000 töltes küldetett Puycedából Urgelbe. Egy francia Seb orvos is rendelített Puycedából az ostromló-sereghez. Ugyan azon nap a' Cardona alatt lévő seregekből két Bataliont is vártak, mellyeknek sietve kello Urgel felé indúlni.

A' közeli levélünkben említett Coruanai ütközetről ugyan onnan Júl. 16d. indult levélnek következő kivonását közli az anglus Courier Júl. 25d.:

„Olly tudósítás érkezvén, hogy egy 8 — 10.000 emberből álló francia sereg közelget a' város felé, annak védelmezésére azonnal rendelések tétettek. Az 1500 reguláris seregekből, néhány Militziából,

eles számú önvállalkozottakból, és különböző idegenekből, leginkább pedig angolus Tisztekből álló őrizet, erős állást foglalt közel a városához, hogy az ellenség előhaladását megakadályoztathassa. Ezen őrizet-sereg között valának Sir Robert Wilson, 's Oberster Light is, kiknek a seregek formálása 's gyakorlása körül tett iparkodásaik, ezen helyen igen foganatosok és nevezetesek levének. Ezt az egyesült erőt Gen. Quiroga vezérelte, 's Júl. 15d. sokkal nagyobb erővel 's hirtelen támadák azt meg a Francziák, 's a két fél között igen kétséges és kemény viadal kerekedett. De a Francziáknak sokkal nagyobb száma miatt, nem állhatának huzamos ideig helyt a Spanyolok, 's kéntelenek levének visszavonulni az erősségbe, a legjobb rendben vívén végbe hátrálásokat. Szinte a Batteriák behatásáig úzvén őket a Francziák, azoknak tüzelések által, veszteségek nevezetes leve. Ezen csatában Sir Robert Wilson czombjában sebet kapott, mely tüstént bekéttetvén, már ma jobban van, 's a seb koránt sem olly veszedelmes, hogy miatta a helynek védelmezésében munkás részt ne vehetne. Oberster Light is, ki Gen. Wilson körül Adjutánsi szolgálatot tere, ugyan ezen csatában hasonlóul nehéz sebet kapott, még pedig a mint halljuk két helyt; de ő is jobban van, hanem az ütközethen nem vehet részt. Visszavonulván a Spanyolok, az ellenség a város felé nyomult előre, 's erősen hozzá kezdett az ágyúzáshoz, melly még most is tart, 's az őrizet-sereg részéről visszazonoztatik; különben még is csak tartunk tölce, hogy igen feles számok miatt, a Francziák lehetnek utóljára is győzedelmesek. Eddig ugyan sokat vesztek, 's ha a tudósításoknak hitelt adhatunk, 3 — 400 csett-el 's 500 sebessedett-meg közülök. A Spanyolok részéről nem nagy a veszteség; Tiszteik na-

gyon kitévék magokat a veszedelemnek 's sokan sebbe estek. A lakosok közül sokan eleveztek Angliába 's egyéb helyekre. Midőn ezeket írom (estvclli 9 órakor), egyre nevelkedő erővel tart mind két részről az ágyúzás, 's a városban igen nagy zűrzavar uralkodik.

Napi-jelentés.

Gen. Lieut. Gróf Bourk, utóbbi Galiciái hadi munkálódásairól, Ő kir. Hercezségének, a következő tudósítást küldé-bé: Lügóból Júl. 13d. elindulván, az nap Quirilizbe foglalt állást, 's Júl. 14d. Betanzosba ment, hol előljárogere Quirogának egyik Adjutánsát néhány katonákkal egyetemben elfogta. Júl. 15d. reggeli 3 órakor Corunna felé indult, hanem elébb a Burgói hidat kolle helyre állítania; melly körül a munka olly hirtelenséggel végrehajtatott, hogy még dél előtt mind általtakaródtak a seregek. Egy órakor ezek az ellenség szélső-vígyázóira bukkantak. A helyet fedező dombokat az ellenség megszállotta, magát körülsánczolta 's ágyúkkal is megerősítette. A megtámadás azonnal megcsett, 's bár reánk nézve a hely alkalmatlan vala, még is a legmeredekebb kősziklákat is megmászák katonáink, 's a 7d. könnyű Gyalog-Regement Gen. Laroche-Jaquelin vezérlése alatt, bajonétal vevé-meg a sánczokat. A minden állásaiból kiszorított ellenség csakhamar a város falai közé zárkozoit, 's mind a mellett is, hogy a Batteriák tüzelése messzére terjedett 's 500-nál több ágyúlövéseket tett, délutáni négy órára a város tökéletesen körülkerített a száraz felől. (Következnek a Tisztek magasztalásai.)

Jelenti továbbá Gen. Bourk Ő kir. Hercezségének, hogy minden kemény ellentállás mellett is, nem megy többre vesztesége 60 embernél, kik részint el-

állottak, részint megsebesítettek. Az ellenség sokat vesztett, 's sánczaikon három ágyút, számos hadi eszközökkel rakott szekereket, sok puskaport és golyóbist foglalnak el.

Míg Gen. Bourk Corunna felé ment, addig Gen. Haber Ferrolba, Gen. Morillo pedig St. Jagóba mentek. Utóbbi itten igen közel esett a' Palarea' seregeihez.

Gen. Gróf Molitor elfoglalván Lorcát, minclután Murciában is megtette volna rendeléseit a' Carthagénai őrizetnek zabolán tartása iránt, 's e' végre ottan egy gyalog és egy Dragonyos Bataliont hátrahagyott vona, a' Ballesteros Ármádája ellen intézte mozgásait, maga mellé vevén a' Loverdo osztályát, a' St. Chamans és Pelleport Brigadáit, 's Gen. Domonnak Dragonyos osztályát. A' Gen. Loverdo előjáró-csapatja Júl. 12d. Lorcába megérkezett, 's puskalövésekkel fogadtatott; és a' maga védelmezésére elszánt ellenség minden ajánlásokat megvetett. A' várost odahagyván, visszavonult az erősségbe, melly igen magas és meredek kősziklán fekszik, 's háromszoros bástyái miatt igen bajos hozzá jutni; mellyhez járul még az, hogy a' helyet számos Batteriák védelmezik, mellyek a' várost 's a' szomszéd utakat mindenfelől fedezik. A' falak és a' felemelkedett bástyák 70 lábnyi magasságúak, 's a' védelmező-eszközök annyira egybe vannak vonva, hogy az erősség' bírtokát kevés őrizet is megtarthatja. De benne 600 válogatott ember feküdt, 18 ágyúval és nagy számú hadikészültekekkel, 's a' Kormányzó nagy tisztelője vala Ballesterosnak. Gen. Molitor nem is gondolkozhatott azon, hogy az erősség' ostromlásához kezdjen, 's azt végzé-el magában, hogy azt olly ügyes cselekedet által vegye-meg, mellyhez fogható a' hadakozások' évkönyvei keveset mutatlatnak.

Gen. Bonnemain, az előjáró-csapat' vezére, mihelyt Lorcá alá érkezett, azonnal körülvette Lovassággal a' várost 's egész Júl. 12dikét abban töltötte, miként lehetne az erősséghez jutni. Éjjeli tíz óraker minden kedvező helyeket elfoglaltatott a' 4d. könnyű Regementtel, míg a' magokat hozzánk csatolt mezői nép a' szomszéd dombokon fogott helyet.

Észrevévén Júl. 15d. az ellenség, hogy a' falukat 's szomszéd dombokat elfoglaltuk, felénk intézte Pattantyússágának 's Gyalogságának tüzelését, mellyet seregeink „Eljen a' Király!“ kiáltozás közben visszazonozának, 's az erősségbeli Pattantyússágban tetemes hárt tettek. Ezen csaknem öt óráig tartó viadal közben számos ostromlajtörjék hozzattak-elő 's a' gyengébb pontok fenyegetettek. Az ellenség' szeme láttára esvén mind ezen készülétek, 's a' harc' tüze is mind egyre nevedvén, az őrizet zavarba kezdé jönni; mellyet az erősségnek egyetlen egy bójárása előtt felállított Karabélyos Compániák hasznokra fordítván, ostromlépésekben nyomultak a' kősziklák megé, 's a' helynek minden akadályai 's a' mindenkor nevedő tüzelés mellett is, eljutának az első sorompóhoz, mellyet egy Sappeur bétaszított. A' megfélemlített ellenség a' felvonóhid megett állott hadi rendbe, de a' Karabélyosok ezt is lerántották. Ekkor új seregek menének segítségekre, 's a' megfutamodásra kényszerített ellenség a' legfelső sánczfalak között keresett menedéket, hol capitulálni kíván; melly kívánsága élete' kímélésé mellett meg is adatik. Ezen nevezetes ütközet' foganatjai: 35 fogoly Tiszt; 530 Altiszt, Közember és Pattantyús; egy zászló 18 ágyú, 1200 fegyver és számos hadi eszközök. Az ellenség' részéről 8 ember esett-el, kik között 2 Tiszt van, 20 sebet kapott; részünkről 3 Tiszt, 36 Altiszt és Közember sebesedett-meg, 's

egy Tiszt és 3 Közlegény dicsőséges halállal estek-el. (Következnek a' Generálisok', számos Tisztek' és Közemberek' s a' Karabélyások' magasztalásai.)

Elegendő őrizetet hagyván Lorcában Gen. Molitor, Baza felé indult, hova ekkoráig meg kelle érkeznie.

Clouet, a' 19d. könnyű Regiment' Oberstere, ki időközben a' 2d. Tartalék-sereg' Brigadáját vezérli, melly a' Santonába ment Schöffler Brigadájának felváltására rendeltetett Sz. Sebestyén alá, azt jelenti, hogy Júl. 15d. éjjeli 11 órakor két csapatban 600 ellenség rontott ki olly czélből, hogy a' St. Martin nevezetű külső-várost leégesse. Ezen csapatoknak egyike hátranyomá egy 20 emberből álló vígyázatunkat, 's az erősség' szomszédjában lévő házakat meggyújtá; hanem a' 25d. Linea-Regementiől egy Kapitány, Gaultier, egy válogatott emberből álló Compánia' segítségével a' hátranyomottak' helyét csakhamar elfoglalván, a' tüzet eloltatta. Ugyan ekkor megtámadá a' 2d. csapat az ostromló-seregnek középpontját és bal szárnyát; hanem ennek meggátlására elégséges vala két válogatott legényekből álló Compánia, melly az ellenséget visszaverte. A' két óránál tovább tartott viadal alatt 30 hubiczát hányt 's számos ágyúlövéseket irányzott felénk az ellenség, de minden fogamat nélkül. Mi semmit sem veszítettünk, midőn az ellenség' részéről hihetően sokan elhullottak és megsebesedtek. (Következnek a' Tisztek' és Közemberek' magasztalásai.)

A' Madriti Fő Hadiszálláson, Júl. 22d.

Ő kir. Herczagsége' parancsolatjából:

Gróf Guilleminot, Major-Generális.

A' Moniteur következő telegraphusi jelentést közöl Madritből Júl. 26dikéről, melly Bayennébe Júl. 29d. estve érkezett:

A' Major-Generális a' Hadi-Miniszter Ő Excejához:

„Gen. Huber Júl. 15d. Capitulationnál fogva elfoglalá Ferrolt. Ezen városban 2000 ember volt Sok éleséget találánk ezen helyen 's mindenféle ágyúzóladitokat, mellyeknek Coruuna ellen jó hasznokat vehetjük.“

Az Étoile így ír Puerto-Szanta-Mariából Júl. 18dikéről: „Egy spanyol Tiszt ki azon dícséretreméltó vakmerőségre retemedett, hogy Leon szigetéből úszás által szökött-meg, fontos tudósításokat közlött Gen. Bordesoulttal, mellyek a' dolgoknak rövid időn leendő kifejtődésével biztatnak, hanem egyszersmind az Angoulemi Herczegnek Cadix alatt való megjelenését kívánják.“ — Továbbá Madritből Júl. 25dikéről ezeket közli: „Fontos tudósítások érkezének Cadixból, de a' mellyeknek tartalmát még nem tudjuk. Ő kir. Herczagsége igen meglegedettnek látszik. Parancsolatok adattak, hogy mindenek készen tartsák magokat, hogy a' legelső jeladásra indulhassanak előre. Ő kir. Herczagsége, a' mint hallik, Júl. 28d. hagyja ide Madritot, 's Fő Hadiszállását Sevillába teszi-átal. Oda érkezésével a' Molitor' serege alkalmasint egyesül a' Gen. Bordesoultéval. — Morillo' példáját számos Generálisok és minden rendű katonák követik. Ekkoráig egyesültek már a' Villacampa seregei a' mieinkel. — A' Portugalliai Király arra kéréte Ferdinánd Királyt, hogy két leányainak a' Don Carlos és Don Sebestyén Infánsok' hitveseinek engedné-meg, hogy néhány hónapokra mennének Portugalliaa a' sárga hideglelés veszedelmei ellen, mellyel az esztendőnek ezen része fenyegeti az embereket. A' pártosok erre imígy felelének: „A' Király megkérdéze Státus-tanácsát, 's ez olly vélekedéssel van, hogy a' kívánt engedelmet nem kell megadni.“

Esparaguerából, Martorell mellől így írnak Júl. 24d.: „Bizonyos tudósításaink érkeztek, mellyek szerint az ellenség hátrálásban foglalatoskodik. Milans, a' mint mondják, Tarragona felé közelgetett, a' hova, a' mint látszik, Manso bézárkozott. Lobera, Leridába akart menni. Tarragona' megerősítése rossz állapotban van. B. d' Eroles 2000 emberből álló spanyol sereggel Manresából Galatzba megyen.“

A' Cataloniából érkezett újabb hírek, fontos ütközet előljáró postáji, mellyek Júl. 28d. kelle történni. Lobera és Manso, Igualadánál egyesítik 9000 embereiket. Marschal Moncey Júl. 24d. Gen. Tromelin' Brigadájával 's 500 Lovassal ment el Martorellből, hogy az ellenséget előlről megtámadhassa, míg B. d' Eroles Manresából jövőn, oldalt kerül neki osztályával. A' kimenetel nem kétséges. Donnadiou és Curial Generálisok a' Barcelonai őrizetet tartják szemmel.

Egy hajó, melly Corunnából Júl. 21d. indult 's Júl. 25d. érkezett Falmouthba azt a' hírt hozá, hogy ez a' hely még akkor a' Constitútiósok' birtokában volt.

Egy levél, melly Madritből Júl. 26d. indult, jelenti, hogy a' nagy Hadiszállás Júl. 28d. indul Sevilla felé. Továbbá, hogy Ballesteros, szorítván Gen. Molitor által, Jaenbe akart szökni, hanem Gen. Foissac-Latour ellene ment, 's visszavonulásra kényszerítette. Ballesteros' helyhoztetése még veszedelmesebbé leszen, minthogy Gen. Molitornak Júl. 24d. Grenadában meg kelle érkeznie.

Gen. Gróf Guillemint, a' spanyol Regenségtől Szent Ferdinand Rendének Nagy-keresztjével tiszteltetett-meg.

Puerto-Szanta-Mariából Júl. 19d. indult levelek azt írják, hogy Cadixban ollyforma mozgás üt-ki magát a' nép között, mellynek ekkoráig sem közelébbi

környülállásait, sem foganatját nem tudhatni; 's csupán annyi bizonyos hogy a' Király 's familiája frissen vannak, 's még most is a' vámszedő-háznál laknak.

Portugallia és Brasilia.

Lisbonától Júl. 17dikéig terjedő tudósítások érkezének Londonba. Azon Junta, melly a' Constitúto' plánumát fogja benyújtani a' Királynak, Júl. 7dik tartotta első ülését, mellyet Gróf Palmella, mint előlülő, egy beszéddel nyitott meg. Ugyan ez a' Miniszter egy kerülő-levelet bocsátott a' külső Követekhez, mellyben Ő Felségének határozását adja tudokra a' Sevillai Corteseknek azon istentelen cselekedetekre nézve mellyet a' Király' személyén elkövetének, és a' melly ezen kerülő-beszéd' szavai szerint, példa nélkül való. Don Manuel Maria d' Aquilárnak, az úgynevezett Cortesek' Követének jelenteti egyszersmind, hogy személyében többé nem ismerhet diplomaticai character Ő leghevebb Felsége; megengedi mindazáltal, hogy mint magános személy Lisbonában maradhasson. — Egy Júl. 20d. Decretumnak következésében a' tartományokbeli Kormányzóknak meg kell esketnei az alattok lévő Katona-tiszteket, hogy semmi titkos társasaghoz nem tartoznak.

Franciaország.

A' la Malonine fregát elfogta a' Minerva-névű spanyol hajót Lorientben Júl. 22d. Ez a' hajó francia hadi foglyokat, a' Corteseknek egy tagját 's a' mint mondják, a' Quiroga feleségét vitte volna Corunnától Plymouthba.

Azt mondják hogy a' Constitution-nel nevű Ujságnak Júl. 22diki száma azért tétetett volna zár alá, mivel egy cikkelyében azt közlé, hogy Francia

Országban álorczás idegen seregek járnak apró csapatonként fel-’s alá.

A’ legtöbb Olvasókkal híró Párizsi Ujság leveleiből, egyiknek felszámítása szerint, következő számmal nyomtattnak naponként: a’ *Moniteur*-ből 3. — 4000; a’ *Journal des Debats*-ból 11000; a’ *Journal de Paris*-ből 8000; a’ *Courier francais*-ból 5000; a’ *Quatidiennéből* 3500; a’ *Drapeau blanc*-ből 5500; a’ *Journal du Commerce*-ből 4000; a’ *Gazette de France*-ből 2200; az *Oriflamme*-ből 560; a’ *Constitutionnel*-ből 17. — 18000; a’ *Pilote* és *Etoile* két estveli-levelekből összeséggel 4000. Minden nap adja leveleit mindenik.

Pápa Státusai.

A’ *Diario di Róma* így tudósít a’ szent Atya’ állapotjáról Júl. 30d.: „Örömmel jelentjük, hogy a’ szent Atya néhány napok olta szemlátomást jobban van. Harmad nap olta tökéletesen megszabadult azon csekély hidegleléstől is, mely az előtvaló napokban jelengeté magát körülötte; ’s a’ csonttörés’ orvoslása szerencsésen megy.

Olasz Ország.

Florenziai tudósításoknál fogva, Ő Felsőge a’ két Sziciliák’ Királya, Státusaiba való visszamentében, Júl. 26d. estve szerencsésen megérkezett az említett Fő-városba. Ő Cs. K. Fő Herczegsége a’ Nagy-Herczeg, Familiájával együtt a’ Cafaggioloi Villáig kocsizott Ő Felsőge elébe, hol együtt ebédlének. A’ Floridai Herczegné Júl. 28d. érkezett meg Florenziába.

T y r o l i s.

A’ Tyrolisi Ujság a’ Koronaörökös

Ő Cs. K. Fő Herczegségének Brixenbe és Botzenbe lett szerencsés megérkezését jelenti, és hogy a’ lakosok mennyire örvendezének ezen alkalmatossággal. Botzenbe Júl. 29d. jött meg Ő Cs. K. Fő Herczegsége, ’s 31dikéig mulatott, ’s megnőzegetvén a’ városnak és a’ szép környéknek nevezetességeit, az utóbb említett napon Kallernen és Neumarkon keresztül, Trient felé útnak indult.

Giliczia és Lodoméria.

Ferencz Károly Ő Cs. Kir. Fő Herczegsége, Júl. 28d. délelőtti tíz óraker elhagyá Lemberg Fő-városát, ’s Galicziának keleti részébe tovább folytatá útját. Sok szegényeknek és szerencsétleneknek áldásai, kiknek Ő Cs. K. Fő Herczegsége gazdag segedelmet nyújtott, ’s mind azoknak szíves kívánságai, kiknek szerencsés-jek vala tanújának lenni Ő Cs. Kir. Fő Herczegsége’ jóakaró és emberszerelő indulatainak, követik Ő Cs. K. Fő-Herczegségét további utazásában, ’s itten mulatásának szép emlékezetei, ’s azon mély tiszteletnek belső érzései, melyek az anyyi sok millió lelkeket boldogító Uralkodó-Ház’ ezen felséges Tagja iránt a’ Fő-város minden lakosainak szíveiket elfoglalák, soha ki nem fognak aludni.

Aug. 11d. a’ Státus-papir- sainak közép-árrok:

Státus kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 81 1/2; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsonvasos Költőn 1820-ról C. P.; — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. Költőnről 100 ffrt C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 37 1/2; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 923 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Cs. K. Fő Hercege József Országunk? Nador-Ispánja, felséges Hitvesével 's fő-hercegei Magzataival együtt, a Szilácsi feredőkől f. h. 3d. szerencsésen visszaérkezett Budára 's f. h. 6d. Alcsúthi Uradalmába ment.

Ferdinánd Ő R. Fő Hercegsége az Ország? Fő Hadi Kormányzója, a felső részeken tett katonai szemlélődő útjából, f. h. elsőjén Budára szerencsésen megérkezett.

Pesten f. h. 4d. három óraker virradóra, a Duna mellett a hídon túl egy háznak istállójánál tűz támadott, melly a szomszéd házba belekapván, a többiekre nézve is veszedelmesnek láttatott lenni. Ő Cs. K. Fő Hercegségek, a Nador-Ispán és a Fő Hadi Kormányzó tüstént a tűznél termettek, 's az oltó eszközöket olly hőlesen elintézték 's a körül forgódókat annyira sarkentették, hogy csupán egy ház égett-meg. Az oltásban hülönösen kimutató magát a Cs. K. Ratonaság.

Komlósról, a Bánáthból így írnak Júl. 29d.: A jelenvaló hév nyáron sok helyeken tehetett károkat a jégeső; de részben alig ha ért nagyobb csapás valamely tájékat, mint itten a miénket éré. Négy ízben ment-keresztül rajtunk a csapás. Az első Jún. 14d. csupán a Komlósi, Ns. Sz. Miklósi és Csanádi vetéseken ment-keresztül. A 2d. Júl. 4d. felette pusztító volt 's számos helységre kihatott, 's a mint beszélik Gyoróktól egész Erdélyig terjedett. A jégdarabok általában véve galambtojácayi nagyságuk valának, 's elpusztíták a vetéseket, szőlőket és gyümölcsfákat, 's sok helyt az apró marhát is agyon verdesték. A 3d. és 4d. Júl. 27d. és az azt követő éjjel ért hennünket. Ez nagy forgószéllel 's dörgéssel jött, 's az Ő Bessenovai toronyba

lecsapott a mennykő. A mit az előbbeni két csapás meghagyott, tökéletesen semmivé tévé ezen két utóbbi, 's egészen megfosztá a föld' népét az aratásnak és szüretnek gazdag reménységétől.

Elegyes Dolgok.

* Szüretelési Készületek.

I. Bor' forrását illető Készület. — Ennek ismertetését közöltük az 1822. I. Féléstendei M. Kurir' LI-dik Számjában a 415 és 416d. lapokon; bővebb leírását 's hasznait pedig ugyancsak az 1822. II. Félést XIV Szám' 105—108 lapjain. Most, minelutána a mult esztendei szüret' alkalmatosságával a Készület próbára tétetett volna, annak Cs. K. Privilegiummal bíró alábbirt Feltalálója a következőkben kívánja azt a szőlős és boros gazdáknak ujólag is ajánlani:

Szerencsés foganattal használtatván a Monarchiának több részeiben a jelentett Készület, azt annak Készítője most már annal bátrabban meri ajánlani. Mindenfelől vett tudósításai ugyan is egyeznek abban, hogy az ezen Készület segítségével készített bor sokkal erősebb ízletesebb, tisztább 's ennélfogva hamarébb iható és eladható, 's több is mint a melly közönséges módon készítették. A kettő közt való különbségnek szoros meghatározhatása végett, Báró Jacquin Úr a Bécsi Universitásnál a Chemiának és Botanikának rendes Professora, Ausztriai terméssel tett próbát destillatio által, 's azt tapasztalta, hogy az ezen Készületnél fogva forrott, ugyan azon szőlőnek a borában, egy ötödérszessel több erő van, mint a közönséges módon forrottban. 'S már ez maga eléggé mutatja a megkészített forrásnak hasznait, és hogy a Készületnek, ha ugyan vele helyesen bántanak, mindenütt ugyan azon foganatiának

kelltek lenni. A' hol pedig a' próba nem egészen felelt meg a' várakozásnak, ott a' Készülettel bánók abban hibáztak, hogy a' hűtőedény' alján lévő csapfordítót szüntelen ki- 's be- forgatták, 's általa a' forrást akadályoztatták. Ennek eltávolítása végett, az újabb Készületekben nincsen többé meg a' csapfordító, minthogy a' szénsavanyt vezető cső, úgy is elegendő megmutatja a' forrás' állapotját.

A' Készület különben igen egyszerű, akárki bánhat vele, 's mindenféle szüretelés' módjaihoz alkalmaztatható. Egy tökséernél fogva kell a' hordó' szájára tenni, 's gipszel, mészszel avagy agyaggal oda tapasztani, hogy semmi levegő hozzá ne férhessen. Fel lévén már töve a' Készület, a' hűtőedényt meg kell tölteni vízzel. Hanem a' forrás' ideje alatt szükséges, hogy a' víz minél többször felfrissíttessék, a' mikor a' sisakfedélnek felső részét, valami borostával meg kell dörzsölni, 's letisztítani róla a' salakot, mely különben a' víz hívesítő erejét gátolhatná. Elvégződván a' forrás' 20 vagy 30 nap múlva, mentül tovább fennhagyatik még a' Készület a' hordón; annál jobb a' borra nézve. Minekelőtte pedig még használtatnék a' Készület, ki kell mosni meleg vízzel, és gondosan meg kell törölni, 's ugyan ezt cselekedvén hasznávétele után is, 's szárazon tétvénel, számos esztendőig lehet hasznát venni.

Ezen Készületnek szabott ára nagyságától függ: 6 akós hordóra való 20 ft; 12 akóra 35 ft; 20-ra 45 ft; 30-ra 65 ft; 40-re 85 ft; 50-re 105 ft; 60-ra 115 ft; 100-ra 180 ft; 150-re 240 ft. V. Cz. — (Nem engedvén itten a' hely a' Készülettel való bánásnak 's annak nagy hasznainak bő leírását, ezekre nézve a' fel-

júl is említett 1822. II. Félész. M. Kurír XLVd. Számjának 105 — 108 lapjaira útasítjuk újobban Olvasóinkat)

II. Gerézd fosztó Készület. Ez, mellynek készítésére hasonlóképen kirekesztő Cs. K. Privilégiummal bír az alábbírt feltaláló, faból van, hanem erős, 's olly alkalmas és hasznos, hogy vele egy ember egy gyermekkel együtt, naponként 150 akó mustot készíthet el. Ezen Készület' segítségével a' szőlő-szemek elválasztatnak csutkáiktól vagy száraitól, 's a' Készület alatt lévő edénybe hullanak, midőn a' csutkák, a' Készület' hátulsó részén egy tömlőnél fogva, más edénybe takarítatnak. Az ilyen szőlő-szemekből nyomott bor már természetesen kedvesebb ízűvé leszen, nem lévén benne többé az a' fanyarság, mellyet különben a' csutkákból veszen. Azonban szaporodik is általa a' must, bátrabban nyomattathatván az ki a' parázs szemekből. — Ezen Készületnek hasznai, mellyet a' bor természetők régolta óhajtottak, sokkal szembetűnőbbek, minthogy a' Készületet hosszasan kellene ajánlani; melly hogy a' célnak valósággal meg is felel, arról alólírt számos bizonyág-leveleket mutathat. A' Készület jó gond alatt számos esztendőig eltart; az ára 180 ft. V. Czban.

Mind ezen két rendbeli Készületeket meg lehet rendelni alólírtnál. Hanem a' vevők' könnyebbségére találtnak még: Egerben Martin Úrnál; Bollyon Baranya Vármegyében Kerner Úrnak a' Gróf Batthyáni Uradalmak' Directoránál; Medgyesen Erdélyben Biedersfeldi Binder Senátor Úrnál.

Bécs, Júl. 25d. 1823.

Hummel Károly,
a' Diana-ferdő' Köz-birtokosa.